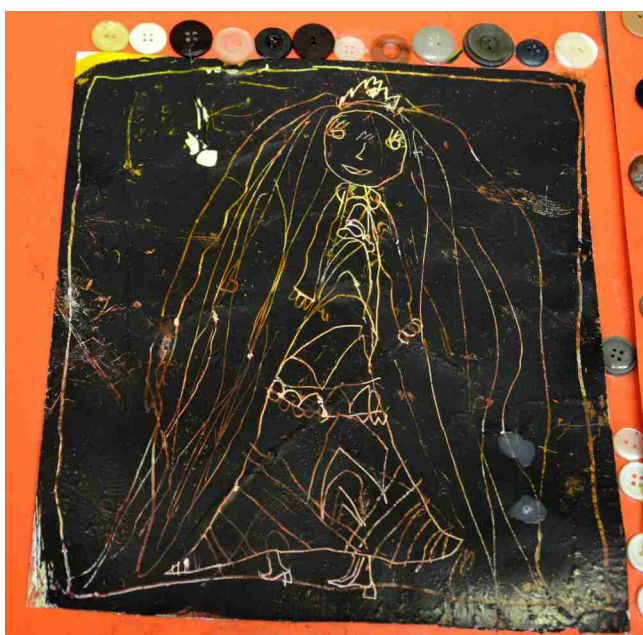

Výtvarné nápady květen 2017

Jana Podzemná

**technika rytí do vosku (praktické vychytávky)
mašinky a vláčky
panenky a postavičky z vlny a textilu**

technika rytí do vosku

-kreslení
-práce s barvou

Náročnost: ***

Věk: cca od 6 let (nebo s asistencí dospělého+ i příprava podkladu)

Potřeby a pomůcky:

- papír nejlépe s kluzkým povrchem (zadní část nástěnných kalendářů)
- černá tuš nebo akrylová barva
- tenké voskovky, stačí zbytky
- žehlička bez otvorů pro napařování

Postup:

Nebaví vás připravovat podklad na techniku prorývání pečlivým vykreslováním voskovek na papír?

Nehledě na to, že děti dokonalé vykryvání voskem dlouho nebaví. Také vytvořit si tvětší formát nebo materiál pro velkou skupinu je dřina... Zkuste to jinak:

[Videonávod](#) s postupem zažehlování vosku a příprava podkladu, pokud chcete vidět techniku názorněji.

- **Příprava povrchu:**

Připravíme si podložku na žehlení (stůl vyložíme novinami nebo kusem textilu) a žehličku, nejlépe bez napařovacích otvorů nebo to vymyslíme jinak:-). Uvedu v následujících větách.

- Na podložku položíme nejlépe papír s hladkým, klouzavým povrchem, který nenasakuje mastný vosk. Na papír volně položíme několik kusů voskovek (můžeme nalámat) a přeježdíme horkou žehličkou, až voskovky rozpustíme a zažehlíme po celém papíru. Žehličku očistíme přeježděním po kusu textlu, který obětujeme, (žehlička je stále horká, aby vosk pustil a nasákl do textilu).
- Pokud máme jen moderní žehličku s otvory nemůžeme žehlit přímo voskovky...je potřeba voskovky nastrohat na drobné kousky, zakrýt dalším papírem a zažehlit přes papír. Asi bude potřeba více voskovek, aby se kvalitně pokryly obě strany papíru. A častěji kontrolovat a oddělovat papír. Jednak, aby se nepřilepily obě strany k sobě, jednak kvůli kontrole povrchu. Ostatně může se to vyzkoušet i se starou žehličkou...

Tipy: Je dobré zvolit si určité odstíny barev u voskovek a myslet na to, že některé barvy mícháním

vytvoří překvapivé nebo i nechtěné odstíny. Voskovky stačí obyčejné, levné, tenké-musí se odstranit papírový obal. Čím mastnější, tím lepší. Také dbejte na to, aby voskové vrstvy nebylo na papíru příliš. Při rytí se pak odlupují větší kusy.

- Navoskovaný papír se natře černou tuší a nechá zaschnout. Alternativně lze použít akrylovou barvu a třeba i jiné barvy než je černá. Při rytí do akrylového povrchu se nám ale stávalo, že jsme odrývali i větší kusy než bylo potřeba, u černé tuše to šlo hladce.
- Při rytí motivů se dobře uplatnily ostré špejle a párátko nebo drátky (ohnutá kancelářská spona), popřípadě jehla. Volíme nářadí na rytí podle věku a zkušeností, šikovnosti dětí.

Tipy: Nezoufejte, pokud se snad stane, že se prorývané vrstvy začnou více loupat a obrázek se překloupí do abstraktní polohy... Využili jsme tuto situaci k zajímavému experimentu-odkrývání vrstev (děti ryly pořádně a bavil je proces odkrývání vrstev různými nástroji). A díla jsme pak využili k vysekávání tvarů na závěsné objekty a zápichy. Nemusí být vajíčka, ale třeba srdce, list, ptáček nebo nějaká vlastní varianta. Když není vhodná raznice, vystříháme ručně.

mašinky a vláčky

- práce s papírem, recyklace
- práce s netradičními materiály
- kreslení a malování

Náročnost: ***

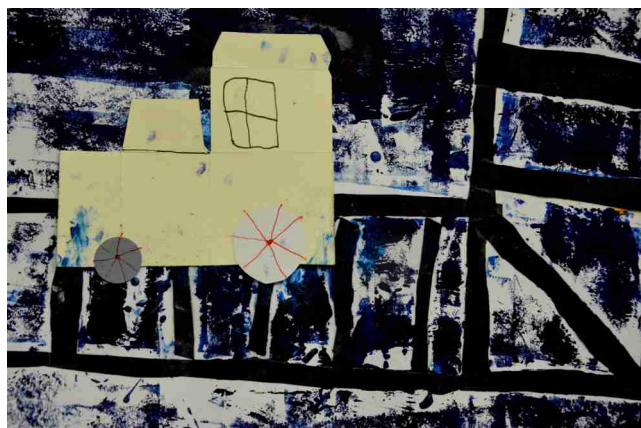
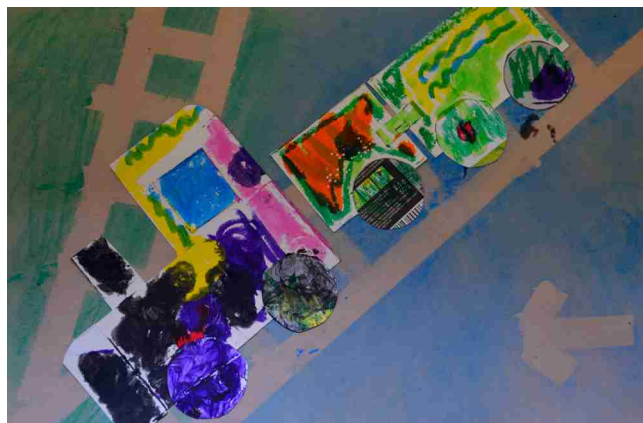
Věk: cca od 4 let

Potřeby a pomůcky:

- šedý nebo jinak tónovaný papír
- prašné křídly-pastely (2-3 odstíny), fixativ
- papírová malířská páska (tenká)
- hadr nebo ubrousek, nůžky
- krabička od čaje nebo kus papíru
- oblíbený kreslicí materiál (zde tzv. suché tempery v tubě)
- lepidlo

Postup:

- Papír polepíme páskou delšími a kratšími pruhy ve stylu kolejí a železniční tratě. Pak využijeme umělecké křídly (pastely) a pokreslíme jimi celou plochu pokrytou páskou. Kresbu roztíráme hadříkem nebo ubrouskem, pastely se krásně prolnou po celém výkresu. Pásku opatrně sundáme. Aby později dílo moc neprášilo, postříkáme fixativem nebo lakem na vlasy.
- Mašinku a vagonky si můžeme rafinovaně vytvořit prostříháním rozložené krabičky od čajů nebo si vláčky nakreslit na papír a vystříhnout. Bílou stranu jsme pomalovali tzv. suchou temperou v tyčince (trochu připomíná tyčinkové lepidlo). Má krásně zářivé barvy a lze ji i rozmývat vodou. Jinak lze vláčky vybarvit i jinou oblíbenou technikou nebo zkusit koláž z barevných papírů.
- Železnice jde vytvořit i jinak než pomocí pásky, viz. foto ze starších ročníků nápadů, kdy je na pozadí použita obarvená koláž z tvrdých papírů. Sloužila jako předloha pro tisk z koláže. Mašinka je jednoduše pokreslená.

Tip: Až budete lepit obrázky vystřižené z krabiček např. od čajů, potřete zadní lesklou stranu s reklamním potiskem pořádně lepidlem-ať to drží.

Další fototypy na témata tvořená s pomocí pásky jsou uvedena v článku: www.vytvarne-navody.cz/vytvarne-triky-s-papirovou-paskou/

Možná znáte:

Suché tempéry v tubě

K pomalování mašinek jsme použili krásně pestré barvy, které poskytují tzv. suché tempéry.

Prodávají se např. pod názvem tempéry v tubě Colorino v e-shopu [Optys](http://Optys.com).

Dají se i rozmývat vodou do jemnějších odstínů. Pomocí barev vznikla i tato zátiší:

panenky a postavičky z vlny a textilu

- práce s textilem
- dekorativní činnosti
- recyklace

Náročnost: ***

Věk: cca od 6 let (nebo s asistencí dospělého, uzlování, pletení...)

Potřeby a pomůcky:

- destička z kartonu nebo jiného tvrdého materiálu
- vlna a textilní zbytky
- nůžky, gumičky, provázek

Zrecyklujte staré zbytky a vyrobte si panenky a panáčky, kterým můžete i vymyslet účes a jednoduché oblečení. A udělat si třeba malou módní přehlídku.

Postup:

- Je to celkem snadné, pro rukodělné tvořivce určitě, ale možná to někdo nezná a postup bude přínosný. Na destičku namotáme dostatek vlny. Délku destičky přizpůsobíme žádané velikosti panáčka. Počítáme, že se figurka při výrobě trochu smrskne při vyvazování hlavy a těla.
- Vlnu sundáme z destičky a na horním konci pevně svážeme. Dobré je mít pevnější provázek, vlna se někdy trhá. Vyrobít si můžeme i jen ozdobný střípavec svázáním v horní části a přestřížením v dolní. Viz. fotografie. Podobně se bude u figurky vytvářet hlava. Do horní části můžeme ještě před vyvázáním hlavy provléknout trochu vlny, což vytvoří vlasy. A účes může být už dle vaší fantazie.

- Pod hlavovou částí vytvoříme ruce z malých svazků vlny po pravé a levé straně. Panence stačí ještě navázat pruh látky jako suknici nebo plášť či šaty, (místo provázku je výborná i gumička-látku můžete měnit a hrát si).
- Panáčkovi upleteme nohy. Rozdělíme svazek vlny na polovinu a z každé upleteme copánek nebo jen zauzlujeme. A je hotovo. Určitě vymyslíte mnoho variant a kreačí. Třeba by se daly dolepit i oči a další detaily.
- Zde je [videonávod](#) z mého videokanálu na youtube (třásně, panenka, panáček).

Kontakt: Jana Podzemná, jana@vytvarnenavody.cz
www.vytvarne-navody.cz/blog

knihu [Výtvarný inspiromat](#), on-line program [výtvarný rok](#), [šablony](#), inspirace [na blogu](#) jsou k dispozici na webu:
www.vytvarne-navody.cz

Videonávody, fotky, články, inspiraci, přidávám také na Facebooku do: [Výtvarné nápady Jany Podzemné](#)